

Kutatási terv

I. **Kutatás címe: KORR-KÉP Korruptió és integritás a magyar fiatalok szemével**

II. **A kutatás célja:**

Jelen kutatás célja, hogy a magyar ifjúság meghatározott csoportjában, melyet ezesetben a 15-29 éves fiatalok alkotnak, felmérjük az integritáshoz, a korruptió érzékeléshez, a korruptióhoz kötődő percepciókat és véleményeket, valamint a korruptió elleni kihívásokhoz kapcsolódó tudást és ismereteket. Kiemelt jelentőséggel bír a kutatási program során megvalósuló adatfelvételeknél, hogy vizsgálatra kerüljön a célcsoport európai uniós források felhasználásának hatékonyságához kapcsolódó tudása és véleménye. A kutatás hozzájárul az Integritás Hatóság keretében kialakított Integritás Akadémia által tervezett képzési tartalmak közti súlyok és fókuszok pontos megtervezéséhez, melyek a sikeres oktatás alapját jelenthetik. A képzés bizonyítékalapú kialakítása mellett kifejezett cél egy stabil, jól funkcionáló, kutatómódszertani alapokon nyugvó, hosszú idősoros adatokat biztosító kutatás indítása. Az előzetes adatokkal támogatott tartalomfejlesztésen túl cél, hogy visszajelzés érkezzen a potenciális célcsoport részéről a képzés ideális formáját, rendszerességét illetően.

III. **Kutatás indokoltsága, rövid irodalmi áttekintés:**

1. A kutatás indokoltsága:

Az Integritás Hatóság alaptevékenységeit a *2022. évi XXVII. tv. az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről* (továbbiakban: Eufetv.) szabályozza. Az Integritás Akadémia (továbbiakban: IA), mint újonnan kialakított szervezeti egység, széles körben, változatos tartalmakkal szeretne a magyar társadalom különböző célcsoportjai számára az integritás, korruptió azonosítása, integritás fejlesztés és korruptió megelőzés témáiban különböző mélységű a prevenciót támogató edukációs tartalmakat kínálni. Így segítve a korruptió elleni küzdelem egyik leghatékonyabb formáját, a megelőzést. Az oktatási tartalmak kidolgozását és a képzések megkezdését megelőzően azonban megalapozó kutatások, az

adott célcsoport témához kapcsolódó felmérése indokolt a minél pontosabb és hatékonyabb tematika és képzési tartalom összeállítása érdekében. Elengedhetetlen megismerni a célcsoport tudását, véleményét, ismereteit és elvárásait annak érdekében, hogy a megszervezésre kerülő képzések és kampányok a legnagyobb hatékonysággal ériék el céljukat. Az ún. megalapozó kutatás követően kialakított képzési programok hasznosulását és hatékonyságát javasolt után mérésekkel vizsgálni. Az edukációs és kutatási feladatok megvalósításával az IA egy preventív, megelőző funkciójú feladat ellátását is vállalja, mely hosszú távon várhatóan támogatja az integritás erősödését, a korrupciót elkerülő magatartás kialakítását és fenntartását különböző társadalmi csoportokban. A kutatás során gyűjtött adatok a hatékony képzések megalapozása mellett támogatják a Hatóság integritás-kockázat értékelését, valamint tervezetten megjelennek a Hatóság különböző jelentéseiben, alátámasztva, segítve az abban bemutatott eredményeket. Hosszú távon cél, hogy a KORR-KÉP kutatási programmal egy meghatározott időközönként lekérdezésre kerülő adatgyűjtés induljon, mely képes bemutatni és nyomon követni a magyar ifjúság körében a vizsgált témákhoz kapcsolódó percepciókat és tudást.

2. A téma rövid szakirodalmi áttekintése:

A korrupció sok kutató meglátása szerint egy emberiséggel közel egyidős folyamat, vizsgálata, mérése azonban több okból kifolyólag is nehézségekbe ütközik (Tanzi, 1998, Graycar&Smith, 2011; Uslaner&Rothstein, 2016; Kuru, 2023), mely alól a speciális célcsoport tekintetében a fiatalok sem kivételek. Esetükben is igaz, hogy a korrupció nem rendelkezik egy mindenki számára általánosan elfogadható definícióval (Kó, 2021; Fenyvesi, 2014), látens módon jelenik meg (Kikalishvili, 2023; Corrado et al., 2023; Gnaldi&Del Sarto, 2024), és vizsgálata nem lehetséges direkt eszközökkel (Bello y Villarino, 2021; Gnaldi&Del Sarto, 2024). A mérésre irányuló kísérletek egy részét a percepció és attitűd típusú mérések jelentik, melyen túl természetesen rendelkezésre állnak statisztikai adatok és a tudományos életben az utóbbi években egyre népszerűbbé váló ún. proxy indikátorok egyaránt. Mindegyik mérési megközelítésnek vannak előnyei és hátrányai, melyekkel szükséges tisztában lenni az adatfelvétel tervezésekor, hogy a konceptualizálás és a kutatási kérdések megfogalmazása után azoknak leginkább megfelelő módszertani megközelítéssel történhessen az adatok gyűjtése.

A fiatal generáció esetében ugyanolyan kitettségéről beszélhetünk a korrupció vonatkozásában, mint a teljes társadalom tekintetében (UN, 2021). Ezt a generációt legalább olyan mértékben, bizonyos esetekben pedig nagyobb arányban érinti a korrupció hatása, így például az oktatás területén tapasztalható korrupció. A fiatal generáció kitettségét támasztja továbbá alá, hogy a jelenleg zajló korrump cselekmények erős negatív hatást gyakorolhatnak azoknak a jelenleg zajló beruházásoknak a hosszú távú eredményére, melyek célja a társadalom számára nyújtott közszolgáltatások fejlesztése (UN, 2021; Bergin, 2024). Míg a fiatalok egy része korai életszakaszban egy olyan szocializációs folyamatot lát, melyben a korrupció, és a különböző korrump cselekmények teljesen akceptálható módon épülnek be a hétköznapiakba, addig egyre több adat támasztja alá, hogy a célzott oktatással csökkenthető a korrupcióval szembeni elfogadás, javítható a korrump cselekmények felismerése és növelhető az integráns viselkedés iránti elköteleződés (Bergin, 2024). Az oktatás az egyike azon faktoroknak, melyek hatással lehetnek hosszú távon a korrupció mértékére egy-egy országban (Goldin&Katz, 1998; Uslaner&Rothstein, 2016:228). Az integritás fogalmának megismertetés és az e szerint a fogalom szerint való mindennapi működés támogatása a ma fiatal generációnál, elengedhetetlen, hiszen ez a csoport adja majd a közeljövő vezetőit. Az individuális szintű változások egyes kutatók szerint utat nyithatnak a hosszú távú társadalmi átalakulásnak is (Leonard, 2013). Az edukáció és oktatás a fiatal generáció esetében, mint az elsődleges prevenció egyik kulcsfontosságú eszköze jelenik meg.

A témához kapcsolódó korábbi, hazai kutatásokat tekintve Magyarországon 2012-ben a Transparency International megbízásából készült egy 1000 fős, kifejezetten fiatalok korrupció észlelésével foglalkozó kutatás (Transparency International Magyarország (Székely, Lakatos, Molnár, 2012)). 2013-ban egy már kifejezetten a magyar felsőoktatásra fókuszáló szintén 500 fős korrupció kutatást bonyolítottak le ebben a célcsoportban (Transparency International Magyarország (Csécsi et. al, 2013)), 2016-ban pedig egy a fiatalok korrupcióérzékelésével és médiafogyasztási szokásaival foglalkozó 500 fős mintán zajló újabb keresztmetszeti kutatás született a fentebb említett civil szervezet és a Budapesti Corvinus Egyetem együttműködésével (Transparency International Magyarország (Bokor, 2016)). Az említett adatgyűjtéseken túl önálló adatgyűjtésen alapuló, kifejezetten a témában célcsoporttal foglalkozó magyar kutatás nem született.

Az Európai Unióban végzett Eurobarometer¹ vizsgálatból a 16-29 éves korcsoport almintáját kiemelve és azt vizsgálva arra jutottak a kutatók, hogy földrajzi területenként (Észak-Európa, Dél-Európa, Közép-Kelet Európa, Nyugat-Európa) jelentős, több esetben szignifikáns eltérés van a korrupció érzékelése, észlelése és az ehhez a jelenséghez kapcsolódó attitűdök, valamint a korrupció elleni küzdelem szempontjából (Toleikiené et al., 2024). A korrupció elleni küzdelem fogalmi keretébe értették a kutatók – a percepció, attitűdök és viselkedés feltérképezésére szolgáló kérdéseket. Míg a legtöbb pozitív változás az idősoros adatok szerint Dél-Európában volt tapasztalható, Nyugat- és Észak-Európa pedig konzekvensen pozitív eredményeket produkált mindegyik mérési pontban, addig Közép-Kelet-Európa a korrupcióval szembeni intolerancia tekintetében az utolsó helyen állt, magas korrupcióval, alacsony intolerancia szinttel, és alacsony aránnyal a korrupciós esetek jelentésére vonatkozóan (Toleikiené et al., 2024). A korrupciót rendkívül elterjedtnek érzékelik a közép-kelet-európai fiatalok és annak ellenére, hogy az intolerancia alacsony, mégis a kutatás a konklúziók során kiemeli, hogy az itt élő fiatalok esetében lehet a legnagyobb esély arra, hogy ezt a jelenleg még rejtett lehetőséget kiaknázzák és a korcsoport tekintetében növeljék a korrupció elleni küzdelem szintjét (Toleikiené et al., 2024). Nemzetközi tekintetben mindenképpen említésre érdemes a távol-keleti országok pl.: Indonézia, Hong-Kong törekvései a fiatalok anti-korrupciós és integritást támogató továbbképzési programjaival kapcsolatban, valamint az olyan nemzetek felett álló szervezetek és projektjeik tevékenysége, mint például a UNODC-GRACE projektje.

IV. A kutatás várható hozzáadott értéke:

- **Átfogó tudás kifejezetten a fiatal generáció integritással és korrupcióval kapcsolatos percepcióiról, ismereteiről, tapasztalatairól és a téma képzésére vonatkozó szükségleteiről**
- **A megszerzett információ oktatási programba építésével a képzés célzottságának és hatékonyságának növelése, mindezekon keresztül pedig a fiatal generáció integritásának erősítése, korrupció elleni attitűdjének, a korrupció felismerésének és jelzésének támogatása**

¹ Special Eurobarometer on Corruption

- **Beavatkozási pontok észlelése és az ezekre való reagálás az Integritás Akadémia jövőbeni programjaival, esetleg szakpolitikai javaslatok megtétele a korai, hatékony társadalmi szemléletformálás érdekében**
- **A célcsoport vizsgálata az európai uniós költségvetési források felhasználásának hatékonyságára vonatkozó véleményük kapcsán**

A kutatás céljainál megfogalmazottak mentén hozzáadott értéként tud megjelenni, hogy a lakosság egy speciális csoportjának integritás és korrupció érzékeléséről, tapasztalatairól és a témához kapcsolódó élményéről, meglátásairól tudhatunk meg részletes információkat. A fiatal generáció várhatóan a legjelentősebben lesz képes befolyásolni a jövő korrupciós folyamatait. Éppen ezért meglátásaik és tapasztalataik pontos ismerete az integritással és a korrupcióval szemben, valamint a képességük a korrump folyamatok felismerésére elengedhetetlen egy olyan képzési program kidolgozásához, melynek egyértelmű célja a megfelelő képességekkel való felruházásuk (empowerment) és megerősítésük.

Korábbi adatfelvételekből leszűrhető tanulság, hogy a fiatal generáció sok esetben rendkívül szűken értelmezi a korrupció fogalmát, így ezt a kutatás során fontos a magyar fiatalok esetében is vizsgálni és a képzés tervezése során elengedhetetlen figyelembe venni (Abraham & Pradipto, 2016; (Steklova & Steklov, 2018; Mengzhen et al., 2021). A nemzetközi szakirodalomban is képviselteti magát az az elképzelés, hogy a korrupció elleni küzdelem nem merül ki kizárólag a jogi vonalon tapasztalható szigorításokban, ellenőrzésekben, vagy az intézményi rendszer megváltoztatásában, hanem az előbb említettek mellett ennek egy rendkívül fontos eleme a társadalom, különösképpen a fiatalok korrupcióval szembeni intoleranciájának a kialakítása és fenntartása (Toleikienė, 2020; Mengzhen et al., 2021; Fatyhah et al., 2022).

V. Kutatási kérdések:

- **Ismerik-e az integritás fogalmát a magyar fiatalok, milyen tartalmakat társítanak hozzá, mennyire prioritás számukra az ennek mentén való mindennapi működés?**
- **Milyen percepcióik és véleményük van a vizsgált témákkal kapcsolatban?**
- **Vannak-e gyakorlati tapasztalatai a fiataloknak a korrupciót érintően, és amennyiben igen milyen típusúak? Milyen megelőzési és beavatkozási pontokat látnak a korrupció visszaszorítása érdekében?**

- **Az integritás és korrupció témájára vonatkozóan ismereteik mennyire átfogóak** vagy éppen felületesek, és milyen forrásokból származnak?
- **Az integritás és korrupció mely területeinek bevonásával érzik úgy a fiatal generáció tagjai, hogy számukra a témában releváns tudás adható át?** A figyelemfelhívó kampányok és tudásátadás mely formájára lennének elsősorban nyitottak?

VI. A kutatás fogalmainak meghatározása (konceptualizálás):

A kutatás során elengedhetetlen azoknak a főbb fogalmaknak a definiálása, melyekkel a dolgozunk, így válik egyértelművé, hogy a kutató és a vizsgálati alany az adott fogalmakat milyen kontextusban és milyen értelemmel használta. A konceptualizálás elmaradása esetében a későbbiekben rendkívül nehézé válik bármilyen összehasonlítás más adatfelvételekkel, hiszen nem világos, hogy az adott kutatás pontosan mit értett a vizsgáltak alatt. A különböző kutatások eredményei közti összehasonlíthatóság romlásán túl, a definiálás hiányában akár egy adott adatfelvételen belül gyűjtött adatok értelmezése és kezelése is komoly nehézségekbe ütközhet. A kutatás során a következőket értjük az alább felsoroltak alatt:

Fiatalok csoportja: Jelen adatfelvétel során ezen speciálisan lehatárolt csoporton a 15-29 éves Magyarországon élő fiatalokat értjük.

Integritás/integráns viselkedés²: Az integritás fogalmának több definíciója is létezik, mivel egyének, szervezetek, intézmények vagy akár országok szintjén is értelmezhető, és több tudományterület (pl.: jog, pszichológia, közigazgatás) is – némileg eltérően – használja. Jelen kutatás az Integritás Hatóság saját definícióját használja, amely szerint a személyes integritás „a gondolat, a szó és a tett egysége, azaz a vallott és kinyilvánított értékekkel összhangban cselekvés” (Integritás Hatóság, 2024). A személyes integritás a gyakorlatban a következőket jelenti: az etikai elvek következetes betartása, az őszinteség és a felelősségvállalás a cselekedetekben és döntésekben, még kihívást jelentő helyzetekben is, így elősegítve a bizalmat és az elszámoltathatóságot a személyes, a szakmai és a közszférában egyaránt. A

² Egy korábbi definíció a következőképpen ragadja meg a fogalmat: „Az integritás értékvezérelt magatartást jelent. A magánéletben akkor mondjuk, hogy valaki integritással rendelkezik, ha tudatos és konzisztens értékrendje van és döntéseit, cselekedeteit ezen értékek vezetik” (Pallai, 2012).

szervezet szintjén ugyanez azt jelenti, hogy a szervezet azt és úgy teszi, amire létrehozták, azaz a kijelölt céljait és feladatait az elvárt, etikus módon teljesíti, a felelősség vállalása megjelenik a szervezett működésében.

Korrupció: Számos definíciója létezik, azonban a konceptualizálás során az általunk választott és a kutatás adatfelvételei, illetve adatfeldolgozása és elemzése során alkalmazott, tágan értelmezett meghatározás a következő:

A korrupció az a jelenség, amikor valamely egyén, csoport vagy intézmény magánelőny szerzése céljából visszaél a rábízott hatalommal, ami jellemzően közérdeksérellemmel, illetve törvények, szabályozások és/vagy integritási normák megszegésével jár (Dobson Phillips et al., 2021). Ugyancsak korrupció, amikor valaki előnyszerzés céljából hatalommal felruházott egyén, csoport vagy intézmény részére valamilyen magánelőnyt felajánl vagy nyújt. Korrupciónak tekintünk minden ilyen esetet, akkor is, ha az valamilyen vélt vagy valós közérdekre hivatkozva történik.

A korrupció bárhol előfordulhat: üzleti életben, médiában, kormányzatban, bíróságokon, a civil társadalomban, valamint az összes ágazatban, az egészségügytől az oktatásig stb. A korrupció bárkit érinthet. A korrupció az esetek jelentős részében rejtetten történik, alkalmazkodik a különböző kontextusokhoz és változó körülményekhez (Transparency International, 2024).

Percepciós kutatások: Ugyan több szakirodalom a percepciós kutatásokhoz sorolja az olyan kompozit indikátorokat kialakító kutatásokat, amilyen a Corruption Perception Index (CPI) vagy a Control of Corruption Indicator (CoC), azonban jelen adatfelvétel során percepciós kutatás alatt a valószínűségi mintavételen alapuló, reprezentatív (min. nemre, korcsoportra és iskolai végzettségre), nagymintás, lakossági adatfelvételeket értjük.

VII. Kutatás módszertana és mérőeszközei (operacionalizálás):

A kutatás során kevert módszertani technikával történik az adatok gyűjtése, ennek mentén a kvalitatív és kvantitatív módszertanok vegyes felhasználása valósul meg. A kevert módszertanon alapuló kutatások egyszerre kísérlik meg felhasználni a kvalitatív irányzat gazdagságát és feltáró jellegét, a kvantitatív irányzat fókuszáltságával és számszerűsíthetőségével (Hesse-Biber, 2010:3). A kevert módszertani kutatások típusukat

tekintve elkülönülnek, jelen kutatásban két változat is alkalmazásra kerül: „feltáró egymásra épülő” megközelítés, illetve „magyarázó egymásra épülő” megközelítés (Creswell&Plano-Clark, 2011).

Miután az adott célcsoportot az integritás és korrupció témájában vizsgáló adatgyűjtések száma alacsony Magyarországon, ezért a tervezés során a leginkább megbízható mérőeszköz elkészítése érdekében az adatfelvételek egy kvalitatív, fókuszcsoportos interjút tartalmazó szakasszal kezdődnek (pre-fókuszcsoportos szakasz). Ennek során cél a célcsoport elképzeléseit és meglátásait felmérni, pontos képet kapni arról, hogy mely témákhoz tartozó kérdéseket hogyan fogadnak, milyen hatásokat váltanak ki, esetleg mely altémákat kell jobban körül járni, melyeket hogyan érdemes megfogalmazni a legpontosabb válaszok megszerzése érdekében. Ennek a szakasznak az elsődleges feladata a készülő mérőeszköz fejlesztésének teljeskörű támogatása és megalapozása. A kevert módszertanú kutatásban ez az ún. „feltáró egymásra épülő” megközelítés, ahol a kvalitatív módszertant követi a kvantitatív kérdőív. „Tipikusan olyan esetekben használják, mikor nincs olyan mérőeszköz vagy eljárás, amivel az adott jelenséget már kvantitatívan vizsgálták volna, vagy nincsenek meg a kvantitatívan vizsgálható ismérvek, amivel a jelenség jól kutatható” (Király et al., 2013).

A fókuszcsoportos interjúk eredményeinek segítségével összeállított kérdőíves kutatás jelenti az adatfelvétel második szakaszát, melyet zárásként egy újabb, de az első körhöz képest nagyobb számú fókuszcsoportos interjút (poszt-fókuszcsoportos szakasz) tartalmazó szakasz követ, mely esetében a kevert módszertanok „magyarázó egymásra épülő” megközelítése kerül felhasználásra. A különböző módszertanok összekapcsolódnak, egyrészt a kvantitatív szakasz megállapításait használják fel a második, kvalitatív szakasz kidolgozására, másrészt a záró kvalitatív eredmények hozzájárulhatnak, hogy a kvantitatív adatok magyarázata további jelentésekkel gazdagodjon (Creswell&Plano Clark 2011; Tashakkori&Teddlie,2003; Király et al., 2013).

Így egy három adatfelvételi szakaszt ötvöző, komplex kutatás kerül megvalósításra, ahol a különböző adatfelvételek között szoros kapcsolat van. Az összetett módszertan várhatóan támogatja, hogy a fiatalok körében vizsgált integritás, korrupció érzékeny témájához kapcsolódóan megbízható és valid adatokra épülő eredményeket prezentáljunk.

VIII. Kutatás mintavétele:

A vizsgálat mintavételéről a három adatfelvételi szakaszt megbontva a következők mondhatók:

- A pre-fókuszcsoportok esetében 5-7 fókuszcsoportos interjú felvétele tervezett, melyben a csoportok összeállításakor tekintettel kell lenni, hogy azok lehetőség szerint nemre, életkori csoportra, iskolai végzettségre, régióra/megyére és településtípusra diverz módon kerüljenek összeállításra. Ebben az adatfelvételi szakaszban ez biztosítja, hogy a minta kellően heterogén legyen és a kérdőív kialakításához különböző szocio-demográfiai jellemzőkkel bíró fiatalok véleménye kerüljön felhasználásra.
- A kvantitatív kérdőíves adatfelvétel során egy min. 1000 fős³ valószínűségi mintavételen alapuló, a fiatalok csoportján (15-29 évesek) belül nemre, életkori csoportokra, régióra/megyére és településtípusra reprezentatív adatfelvétel történik. A valószínűségi mintavétel kialakításánál külön hangsúlyt kell helyezni a tényleges véletlen minta kialakítására, azaz, hogy a mintába minden vizsgált korcsoportba eső személy ugyanakkora eséllyel kerüljön be. Miután a kutatás kiemelt hangsúlyt fektet a valódi reprezentativitásra, ezért szeretnénk lehetőséget biztosítani, hogy minden potenciálisan mintába tartozó csoport véleménye megjelenhessen.
- A poszt-fókuszcsoportos adatgyűjtés esetében pedig a pre szakaszhoz képest némiképp nagyobb számú fókuszcsoporttal, 10-13 fókuszcsoportos interjúval tervezett a kérdőíves adatbázis feldolgozását követően az adatok további mélyítése és értelmezése. Ebben a fázisban is elengedhetetlen, hogy a pre-fókuszcsoportos minta kialakításával megegyező szempontok szerint összeállított minta bevonásával valósuljanak meg a fókuszcsoportok.

Mindhárom mintavételi pont idejének tervezésekor tekintettel kell lenni a célcsoport speciális tulajdonságára. A nevezett korcsoport egy jelentős része a nyári hónapokban alig vagy nagyon nehezen elérhető, így az adatfelvételek tervezett idejét szükséges ehhez mérten kidolgozni.

IX. Tervezett disszeminálás:

A kutatás eredményei az Integritás Akadémia edukációs tartalmainak fejlesztése szempontjából kulcsfontosságúak, így a megszerzett tudás disszeminálása, illetve felhasználása részben a képzési tartalmak kialakításán keresztül történne meg. Emellett az eredményeket különböző platformokon, az Integritás Akadémia, mint brand sajtó felé

³ Az elemzésre kerülő mintának min. 1000 válaszadó válaszait kell tartalmaznia

eljuttatott közleményeiben, rövid cikkekben és egy tematikus kötetben közöljük. Mivel a kutatás előkészítése során célunk a tudományos igényű adatgyűjtés és adatfeldolgozás biztosítása, az eredményeket hazai és nemzetközi tudományos konferenciákon, tudományos értékű publikációban is megjelentetjük, hogy a lehető legszélesebb kört érjük el. A kutatás kapcsolódik az Integritás Hatóság alaptevékenységeihez, és ennek tudományos értékű eredményei megjelennek a Hatóság által készített jelentésekben, alátámasztják és kiegészítik azokat.

X. Irodalomjegyzék

Abraham, J., & Pradipto, Y. (2016). Corruption: Its Representations and Psychology in Indonesia. ACP/ACERP 2016 Official Conference Proceedings (ISSN: 2187-4743), 357- 369.

Bello y Villarino, J.M. (2021). Measuring Corruption: A Critical Analysis of the Existing

Datasets and Their Suitability for Diachronic Transnational Research. Social Indicators Research, 157, 709-747.

Bergin, J. (2024) The impacts of corruption on young people and their role in preventing corruption. Bergen: U4 Anti-Corruption Resource Centre, letölve: <https://www.u4.no/publications/the-impacts-of-corruption-on-young-people-and-their-role-in-preventing-corruption> (2024.10.10)

Corrado, G., Corrado, L., De Michele, G., Salustri, F. (2023). Are Perceptions of Corruption Matching Experience? Evidence from Microdata. The British Journal of Criminology, Volume 63(3):687–708, <https://doi.org/10.1093/bjc/azac025>

Creswell, J. W., Plano Clark, V. L. Designing and Conducting Mixed Methods Research. Sage Publications Ltd., Thousand Oaks, 2011.

Dobson Phillips, R., Dávid-Barrett, E. & Barrington, R. 2021. "Defining Corruption in Context", Centre for the Study of Corruption Working Paper 12. Brighton: University of Sussex, letölve: <https://www.sussex.ac.uk/webteam/gateway/file.php?name=csc-wp-series-dobson-et-al-defining-corruption-final.pdf&site=405> (2024.09.30)

Fatyhah, E., Anantri F., Astrovanapoe, S., Putri, A. (2022). The Young Generation with Integrity as the Encouragement of AntiCorruption Character

Education, Journal of Creativity Student, 7(2), 211-236.

Fenyvesi É. (2014). A korrupció mérhetősége. Konferencia előadás: Multidiszciplináris kihívások- sokszínű válaszok, KÖT Szimpózium. Letöltve: https://www.researchgate.net/publication/280113828_A_korrupcio_merhetosege (2024.09.30)

Gnaldi, M. & Del Sarto, S. (2024). Measuring corruption risk in public procurement over emergency periods, Social Indicators Research, 172:859-877. letöltve: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s11205-024-03331-w.pdf> (2024.09.26)

Goldin, C., Katz, F., L. (1998). Human Capital and Social Capital: The Rise of Secondary Schooling in America, 1910–1940. Journal of Interdisciplinary History, 29, 683–723.

Graycar, A., Smith, R. (2011) Research and practice in corruption: an introduction, Adam Graycar & Russel Smith (eds.) Handbook of global research and practice in corruption, Edward Elgar Publishing Limited, Cheltenham.

Hesse-Biber Nagy, S. Mixed methods research: merging theory with practice. The Guilford Press, New York, 2010.

Kikalishvili, M. (2023). Latency as a feature of corruption crime, Uzhhorod National University Herald Series Law, 78, 191-195.

Király G., Dén-Nagy I., Gering Zs., Nagy B. (2013). Kevert módszertani megközelítések. Elméletek és módszertani alapok. Kultúra és közösség, 4-5(2).

Kó J. (2021). A büntetőjogilag értékelhető korrupciós cselekmények indikátorai, letöltve: https://www.okri.hu/images/stories/KT/KT59_2022/005_Ko_64-92.pdf (2024.09.30)

Kuru, D. (2023). Perspective Chapter: From Ancient Times to Modern World – Corruptus. IntechOpen. doi: 10.5772/intechopen.107990.

Leonard, A. (2013) 'Moving from individual change to societal change', in Worldwatch

Institute (eds.), State of the World 2013, Island Press, Washington, DC, USA, pp.244–252.

Mengzhen, L., Berezina, E., Jaafar, W. M. W., Khir, A. M., & Hamsan, H. H. (2021). Five Important Considerations for the Development of Anti-corruption Education in Malaysia for Young People. International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences, 11(11), 2583–2596.

Pallai K. (2012).Integritás és integritámenedzsment. Letöltve: <https://korruptciomegelozes.kormany.hu/download/3/00/80000/Integrit%C3%A1s%20%C3%A9s%20integrit%C3%A1smenedzsment.pdf> (2024.10.11)

Steklova, Y., & Steklov, V. (2018). Social representations of modern russian youth of the phenomenon "corruption". Economic and Social Development: Book of Proceedings, 2018, 791-800.

Tanzi, V. (1998). Corruption around the world: causes, consequences, scope and cures, IMF Working paper, letöltve: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/wp9863.pdf> (2024.10.10)

Tashakkori, A.,Teddle, C. (eds.) Handbook of mixed methods in social & behavioral research. Sage Publications Inc., Thousand Oaks, 2003.

Toleikienė, R., Balciunas, S., Juknevičienė, V. (2020). Youth Attitudes Towards Intolerance to Corruption in Lithuania, letöltve: https://www.researchgate.net/publication/342068495_Youth_Attitudes_Towards_Intolerance_to_Corruption_in_Lithuania (2024.10.14)

Toleikienė, R., Balciunas, S., Juknevičienė, V. (2024). Development of youth anti-corruption potential in the European Union European Journal of International Management, 22(2):281-308.

Transparency International Magyarország (szerzők: Székely L., Lakatos D., Molnár Cs., G.) (2012). Fiatalok és a korrupció Magyarországon, letöltve: <https://transparency.hu/wp-content/uploads/2012/05/Fiatalok-%C3%A9s-a-korrupci%C3%B3-Magyarorsz%C3%A1gon.pdf> (2024.10.10)

Transparency International Magyarország (szerzők: Csécsi R., Lakatos D., Stalzer T., Székely L.) (2013). Korrupció a magyar felsőoktatásban. letöltve:

<https://transparency.hu/wp-content/uploads/2016/04/Korruptcio-a-magyar-felsooktatasban.pdf> (2024.10.10)

Transparency International Magyarország (szerző: Bokor T.) (2016). Magyar fiatalok és a korrupció viszonya a médiahasználat tükrében. Magyar Tudomány, 179(2):195-205.

Transparency International (2024). What is corruption?, letöltve: <https://www.transparency.org/en/what-is-corruption> (2024.09.30)

Uslaner, E., M., Rothstein, B. (2016). The historical roots of corruption, State building, economic inequality, and mass education, Comparative Politics, 48(2):227-248.

United Nations (UN) (2021). Youth for integrity, innovation and lifelong learning: towards a fair and corruption-free society, 9th conference of the state parties of the United Nations convention against corruption, letöltve: <https://unis.unvienna.org/unis/en/pressrels/2021/uniscp1140.html#:~:text=Young%20people%20are%20just%20as%20affected%20by%20corruption,people%20have%20a%20major%20stake%20in%20countering%20it.> (2024.10.10)